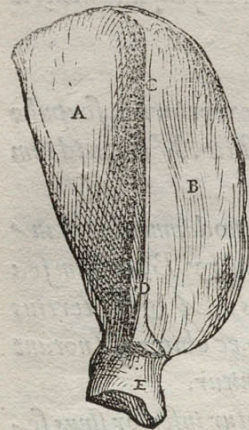

ANDREAE VESALII BRUXELLENSIS
QVARTA VIGESIMI PRIMI
CAPITIS FIGVRA.

P R A E S E N T I figura externam seu postero-
rem canis scapulae sedem in hoc delineauimus, ut prompte expende-
retur hominis scapulae ad canis, aut ouis differentia, quam in sum-
mo humero, aut superiori scapulae processu notabimus. Significet
igitur *A* & *B* scapulae gibbum, seu dorsum. ac *A* quidem ip-
sius inferiorem sedem, *B* autem superiorem, & animantis collo ca-
pitae ue propiore. *C* & *D* spinam scapulae notent, super
scapulae ceruicem non excedentem. *E* sca-
pulae ceruicem.

Scapulae
situs et nexu.

C A P V L A E utrinque singulae posteriori thoracis regioni uersus supe-
riora innituntur, ac occipitis ossi, ceruicis, thoracisq; uertebrae, costis, &
ossi *v* literam referenti, musculorum duntaxat interuentu copulatur. Oc-
cipitis quidem ossi beneficio¹ secundi scapulam mouentium musculi,
qui etiam hanc multarum uertebrae spinis committit: uti & ² tertius
scapulae motuum dux, qui ceruicis uertebrae illam necit. ³ Quartus uero
scapulam mouentium, illam aliquot thoracis & ceruicis uertebrae spi-
nis firmat. Costis scapulam committunt⁴ primus illam mouentium musculus, & thoracem mo-
uentium⁵ secundus. Ossis uero ⁶ septimi eius ossis peculiarium musculorum ope sca-
pula copulatur. In hominibus, simijs, ac scuris, & si quae alia clauiculis donantur, ex abundanti li-
gamentorum auxilio, ⁷ scapula⁸ clauiculis coarticularur, clauiculaeque contermina est. In om-
nibus uero animalibus⁹ brachios seu humerus ipsi articulat. ac proinde si hominem scapu-
lis destitutum finxeris, nulla ratione humeri articulum sermone constitues. Ad eius namque ar-
ticuli constructionem necessum est, humeri caput alicuius ossis sinum subire, atque ut mouea-
tur, in aliquo osse ueluti in basi quapiam firmari. Porro huiusmodi sinus occasione, ¹⁰ collum
quoddam seu ceruix scapulae protuberat, in cuius extremo¹¹ sinus tam altè lateq; exculpitur,
quantum humeri articulo uarijs admodumq; differentibus motibus mouendo ex usu est. At
que hic sanè primus praecipuusq; scapulae usus censetur, cui alius mox subsequitur, neque
ipse quidem poenitendus, thoracis uidelicet partium costis inestiarum communitio atque cu-
stodia. Anteriores enim thoracis partes tuemur, multo antè providentes quae occurrere lae-
saq; sunt, & anticipantes uel transilire, ut id quod ingruit declinemus, aut obijcere pectori mu-
nimentum aliquod, aut manibus quippiam quo defendamur assumere. Quinimo plerumque
& solis manibus antè periclitamur, satius esse ratum has uulnerari, rumpi, coteri, abscondi, quam
quod laesum sit, ad pectus pertingere cōcedamus. Thorax enim respirationis est organum,
quemadmodum & ab illo complexus pulmo: cor autè insiti caloris fomes, irascibilisq; animae
sedes censetur, propugnaculis ob id etiam egens ualidioribus. Porro quum posteriori thora-
cis sedi, & anteriori aequale ab occurrentibus periculum impendat, eorum uero quae obesse
possunt praecognitio, in anteriori & posteriori regione nequaquam par sit, non praesentibus
nimirum in posteriori regione oculis, oportuit sanè & hic quoque Naturam artificium quod-
dam machinari, posterioremq; thoracis sedem neuiquam negligere. Quocirca instar ualli &
mirabilis propugnaculi uertebrae thoracis inibi compegit, & scapulas tanquam duos clypeos
& scuta, firmisimosq; muros obiecit. hinc rursus alium usum homini aecessurū minime igno-
rans, quo complures musculi motuum brachij autores, sedem qua fulciantur, & a qua origi-
nem aptissimè ducant, commodè adipiscuntur. Atque id profectò summæ opus est iustitiae,
eodem osse ad tam uarios prorsusq; necessarios usus abuti, & undequaque ita scapulas effor-
mare, ut priuatim ad singulos usus conficta censerique queant. Scapula enim inaequalis est admo-
dum, omniq; ex parte sibi dissimilis. praeter uarios enim ipsius processus, sinus, tubera, appen-
dices, eiusq; generis reliqua, e quibus ossium differentias desumpsimus, scapula trianguli diffe-
rentibus lateribus efformati imaginem quodammodo exprimit. ¹² Primum namque ipsius la-
tus, quod basim scapulae perpetuò uocabimus, ea scapulae sedes est, quae secundum dorsi lon-
gitudinem thoracis uertebrae spinis proximè exporrigitur. basis haec obliqua constat linea,
quae superius & inferius, uersus corporis latum oblique ueluti in circuli conuexum inclinata, in
medio autem crebrò paululum lunata cauaq; uisitur. Interdum enim continuo ductu tota sca-
pulae

Scapulae for-
ma triangula-
ris.

Basis sca-
pulae.

pulae basis, hunc in modum (gibba est. deinde basis haec tenuis admodum uisitur, quamuis
inferiori tamen parte & superiori modicè quàm alibi crassior appareat, & inferioris partis
crassities partis superioris crassitiem adhuc uincat. Huic basi plerumque¹ duae adnascuntur ap-
pendices: una quidem, quae grandior crassiorq; & longior est, ac perpetuò apparet, ad basisq;
inferiorem consistit angulum insigniter obtusum, ac ueluti orbicularem: altera autem appen-
dix aliquantulum sub superiori habetur angulo, illiq; basis sedi coalescit, à qua scapulae² spinam
principium ducere audies. Praeter has appendices etiam basi mollis quaedam cartilago adna-
scitur, eius cartilaginis generis quo ossium extrema nulli commissa ossi, augeri solent. Verum in
hominibus haec cartilago longe breuior minorq; est, quàm in ouibus & bobus, alijsq; anima-
libus, quorum scapulae thoracis potius incumbit lateribus, quàm, ut in homine, posteriori tho-
racis sedi uertebrae proxima. Atq; ita primum scapulae³ lateris basis uelut se habet, duo autè reliqua
inter se uariant. ⁴ Inferius enim, ab humiliori basis sede admodum oblique sursum in anterio-
ra ducitur: ⁵ superius uero (quod tanto breuius est inferiori, quanto inferius est ipsa basi bre-
uius) nonnihil deorsum in exteriora fertur, quodammodo transuersim procedens. Duo haec
latera in⁶ angulum coeunt, & latiusculam scapulae partem suis extremis finibus continent, in
qua ceruix scapulae sinusq; conspicitur, humeri caput excipiens: adeo ut haec sedes (si modò an-
guli loco censerique possit) tertius scapulae⁷ angulus futura sit, quandoquidem⁸ primum angulum
superiorem basis angulum numeramus, secundum uero humiliorem. Caeterum duo haec la-
tera suis finibus tertium angulum constituentia, non solum ductu & breuitate inter se discre-
pant, uerum etiam crassitie. Inferius enim latius, quo altius à basi sursum conscendit, eo cras-
sius & insigniter⁹ spissum efficitur. non aliter quàm si Natura huius lateris beneficio, scapulae
alioquin tenui & infirmæ magnū robur additum uoluisset, ac deinde secundariò quibusdam
musculis commodi exortus locum praeparauisset. Praeter id enim quod musculorum quorum-
dam gratia (ut mox subiiciam) huius lateris crassities internam scapulae sedem¹⁰ cauiorem red-
dit, & in externa sede seu gibbo, ueluti¹¹ sinum efformat, ipsum quoq; in sua externa sede pro-
pe inferiorem basis scapulae¹² angulum¹³ compressionem obinet, ac deorsum quadantenus edu-
citur, ut ¹⁴ musculus illinc principium sumeret, cuius ope brachium ueluti à pectore reflexum,
retorsum ducitur. Quin etiā interna huius lateris sede, iuxta ipsius elatiorem partem, qua id
scapulae ceruicem terminat, etiam¹⁵ oblongus sinus aliquantulum asper inaequalisq; conspici-
tur, musculo principium porrigens, quem à scapula enatum cubiti extensionis autorem in se-
cundo libro asseremus: inibi perpetuò inferius hoc scapulae¹⁶ lateris, inferiorem costam ueterum
more appellatur, qui superius inferiusq; scapulae latera ¹⁷ *maius* uocauerūt. Porro superius sca-
pulae¹⁸ lateris tenuis, minimeq; crassum est, ad eam usq; sedem qua scapulae ceruicis¹⁹ superior regio
consistit, interiorq; scapulae²⁰ processus exoritur, hac namq; sede superius scapulae²¹ lateris impen-
se crassecit. Deinde priuatim huic lateri iuxta interioris scapulae²² processus radicem, ²³ sinus qui-
dam seu medium foramen instar semicirculi insculpitur, uiam porrigens nerui quinti paris ner-
uorum dorsalis medullae²⁴ surculo, hac una cum uenula arteriaq; posteriorem scapulae sedem
adeunt. Caeterum scapulae²⁵ ceruix, quae inter superioris & inferioris scapulae costarum fines
habetur, crassa est, ipsaq; scapulae²⁶ ex ampla tenuiq; sede inibi coarctata, & secundum latitudinē
incrassata cernitur. Ceruicis tamen²⁷ longitudo seu interuallum, quod à superiori corporis
parte ad inferiorem metior, admodum ceruicis crassitiem superat, quae ab anteriori parte in
posteriore pertinet. Ceruix insignis adhuc extrorsum ducta, dilatatur, & ut ipsa oblonga est,
ita etiam oblongum efformat²⁸ sinum, inferiori parte circulari circumferentia terminatum, supe-
riori autem parte in acutum magis exporrectum. Atque id propter²⁹ impressionem accidit, hic
internae ceruicis sedi factam, tendinis eius³⁰ musculi ducendi gratia, qui intrò antrorsumq; bra-
chium circumuertit. Praeterea sinus ceruicisq; scapulae³¹ superior pars, in hoc procerius extube-
rat, quò aptius hinc³² duo ualidissima huius articuli pronascerentur ligamenta, & ³³ externum
quoque caput eius musculi commodè hinc principium duceret, qui cubitum flectentium an-
terior censebitur. Hic scapulae³⁴ sinus cartilagine reliquorum articuli sinuum modo in crustatus,
non admodum altè caelatur. neque etiam huius longitudo & amplitudo respondent, humeri
capitis quod ipsi inarticulatur, longitudini & amplitudini. Quod sanè in hoc articulo Natura
peculiariter machinatur. aliorum enim articulorum capita sinibus exquisitè congruunt, nisi
forte³⁵ femoris cum³⁶ tibia articulum excipere uelis, in quo tibiae sinus femoris capitibus non
respondere, ac priuatim in illo quoq; articulo Naturā aliquid moliri intelliges. Qua igitur parte
genu ab aliorum articulorum ratione differt, suo dicemus loco: nunc uero humeri articulus uenit
explicandus. Quum ergo Natura hunc scapulae³⁷ sinum satis leuiter, laxorum motuum gratia,
exculpisset, illumq; non ualde amplum longumq; creauisset (praeter peculiaria huius articuli
I liga-

Basis appen-
dices.

Basis cartila-
go.

Superioris in-
feriorisq; late-
rum differen-
tia.

Tres scapulae
anguli, ac lateri-
um plenior
descriptio.

Ceruix scapu-
lae.

Sinus humero
excipiendo par-
tatur.